ECLI:LV:AT:2019:0215.11331031512.4.L
Lieta Nr. 11331031512, SKK-40/2019
Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
LĒMUMS
Rīgā 2019.gada 15.februārī

Tiesa šādā sastāvā: senatori Pēteris Dzalbe, Artūrs Freibergs, Anita Nusberga

izskatīja rakstveida procesā krimināllietu sakarā ar apsūdzēto /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/ kasācijas sūdzībām par Latgales apgabaltiesas 2017.gada 19.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Balvu rajona tiesas 2015.gada 8.janvāra spriedumu

[1.1] /pers. F/ (/pers. F/), personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu un sodīts trijos Krimināllikuma 175.panta ceturtajā daļā paredzētajos noziedzīgajos nodarījumos (spriedumā apzīmēti kā Nr. 1, 3, 10);

/pers. F/ atzīts par vainīgu un sodīts septiņos Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā paredzētajos noziedzīgajos nodarījumos (spriedumā apzīmēti kā Nr. 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9).

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu /pers. F/ galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 2 gadiem 3 mēnešiem un policijas kontrole uz 2 gadiem 6 mēnešiem.

[1.2] /pers. D/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu un sodīts divos Krimināllikuma 175.panta ceturtajā daļā paredzētajos noziedzīgajos nodarījumos (spriedumā apzīmēti kā Nr. 3, 10);

/pers. D/ atzīts par vainīgu un sodīts sešos Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā paredzētajos noziedzīgajos nodarījumos (spriedumā apzīmēti kā Nr. 4, 5, 6, 7, 8, 9).

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu /pers. D/ galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 2 gadiem 3 mēnešiem un policijas kontrole uz 2 gadiem 3 mēnešiem.

[1.3] /pers. E/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu un sodīts divos Krimināllikuma 175.panta ceturtajā daļā paredzētajos noziedzīgajos nodarījumos (spriedumā apzīmēti kā Nr. 3, 10);

/pers. E/ atzīts par vainīgu un sodīts sešos Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā paredzētajos noziedzīgajos nodarījumos (spriedumā apzīmēti kā Nr. 4, 5, 6, 7, 8, 9).

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu sods /pers. E/ noteikts brīvības atņemšana uz 2 gadiem 3 mēnešiem un policijas kontrole uz 2 gadiem 3 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu galīgais sods /pers. E/ noteikts brīvības atņemšana uz 2 gadiem 3 mēnešiem un policijas kontrole uz 2 gadiem 3 mēnešiem.

[1.4] /pers. G/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu un sodīts divos Krimināllikuma 175.panta ceturtajā daļā paredzētajos noziedzīgajos nodarījumos (spriedumā apzīmēti kā Nr. 3, 10);

/pers. G/ atzīts par vainīgu un sodīts sešos Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā paredzētajos noziedzīgajos nodarījumos (spriedumā apzīmēti kā Nr. 4, 5, 6, 7, 8, 9).

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu /pers. G/ galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 2 gadiem 2 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta pirmo, trešo daļu, sestās daļas 3. un 6.punktu /pers. G/ ar brīvības atņemšanas sodu notiesāts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 2 gadiem 6 mēnešiem.

[1.5] /pers. F/ atzīts par vainīgu un sodīts desmit noziedzīgu nodarījumu (spriedumā apzīmēti kā Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) izdarīšanā, proti, laikā no 2012.gada aprīļa līdz 2012.gada 9.oktobrim viņš grupā ar citām personām pēc iepriekšējas vienošanās izdarīja svešas kustamas mantas slepenas nolaupīšanas, iekļūstot vecticībnieku lūgšanas namos Viļānu novadā, Rēzeknes novadā, Ludzas novadā, Aglonas novadā, Riebiņu novadā, Rugāju novadā, Balvu novadā, turklāt trīs zādzības arī lielā apmērā.

/pers. D/ atzīts par vainīgu un sodīts par astoņu noziedzīgu nodarījumu (spriedumā apzīmēti kā Nr. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) izdarīšanā, proti, laikā no 2012.gada 13.jūlija līdz 2012.gada 9.oktobrim viņš grupā ar citām personām pēc iepriekšējas vienošanās izdarīja svešas kustamas mantas slepenas nolaupīšanas, iekļūstot vecticībnieku lūgšanas namos Ludzas novadā, Aglonas novadā, Rēzeknes novadā, Riebiņu novadā, Rugāju novadā, Balvu novadā, turklāt divas zādzības arī lielā apmērā.

/pers. E/ atzīts par vainīgu un sodīts par astoņu noziedzīgu nodarījumu (spriedumā apzīmēti kā Nr. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) izdarīšanā, proti, laikā no 2012.gada 13.jūlija līdz 2012.gada 9.oktobrim viņš grupā ar citām personām pēc iepriekšējas vienošanās izdarīja svešas kustamas mantas slepenas

nolaupīšanas, iekļūstot vecticībnieku lūgšanas namos Ludzas novadā, Aglonas novadā, Rēzeknes novadā, Riebiņu novadā, Rugāju novadā, Balvu novadā, turklāt divas zādzības arī lielā apmērā.

/pers. G/ atzīts par vainīgu un sodīts par astoņu zādzību izdarīšanu (spriedumā apzīmētas ar Nr. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10).

[2] Ar Latgales apgabaltiesas 2017.gada 19.decembra spriedumu, izskatot krimināllietu apelācijas kārtībā sakarā ar apsūdzētā /pers. F/, apsūdzētā /pers. D/ un viņa aizstāves I. Krampužas, cietušā pārstāvja /pers. I/ apelācijas sūdzībām un Rēzeknes prokuratūras prokurora A. Škutāna apelācijas protestu, Balvu rajona tiesas 2015.gada 8.janvāra spriedums atcelts daļā par /pers. F/ noteikto sodu par Krimināllikuma 175.panta ceturtajā daļā (likuma redakcijā līdz 2012.gada 31.decembrim) paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu (noziegums izdarīts no Notras vecticībnieku lūgšanu nama un spriedumā apzīmēts kā Nr.1);

daļā par /pers. F/, /pers. D/, /pers. E/ atzīšanu par vainīgiem un sodīšanu pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas (likuma redakcijā līdz 2012.gada 31.decembrim) (noziegums izdarīts no Brodaižu Jāņa kristītāja pareizticīgo dievnama un spriedumā apzīmēts kā Nr.3);

daļā par /pers. F/, /pers. D/, /pers. E/ sodīšanu pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas (likuma redakcijā līdz 2012.gada 31.decembrim) (noziegums izdarīts no Vīksnas Svētā Kņaza Vladimira pareizticīgo dievnama un spriedumā apzīmēts kā Nr. 10);

daļā par galīgā soda noteikšanu /pers. F/, /pers. D/ pēc Krimināllikuma 50.panta pirmās, trešās daļas, par galīgā soda noteikšanu /pers. E/ pēc Krimināllikuma 50.panta pirmās, trešās un piektās daļas, par /pers. G/ nosacītās notiesāšanas laikā uzliktajiem pienākumiem;

daļā par kaitējuma kompensācijas solidāru piedziņu no apsūdzētajiem /pers. F/, /pers. D/, /pers. E/, /pers. G/ Notras vecticībnieku draudzes labā 9500 latu jeb 13 517,28 *euro*;

daļā par lietiskā pierādījuma – transportlīdzekļa *Ford Mandeo*, valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, atdošanu tās īpašniekam /pers. F/.

[2.1] /pers. F/ par Krimināllikuma 175.panta ceturtajā daļā (likuma redakcijā līdz 2012.gada 31.decembrim) paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu (noziegums izdarīts no Notras vecticībnieku lūgšanu nama un spriedumā apzīmēts kā Nr. 1) sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 gadiem un ar policijas kontroli uz 2 gadiem.

/pers. F/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 175.panta ceturtajā daļā (likuma redakcijā līdz 2012.gada 31.decembrim) paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā (noziegums izdarīts no Brodaižu Jāņa kristītāja pareizticīgo dievnama un spriedumā apzīmēts kā Nr. 3) un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem un 2 mēnešiem un policijas kontroli uz 2 gadiem.

/pers. F/ sodīts par Krimināllikuma 175.panta ceturtajā daļā (likuma redakcijā līdz 2012.gada 31.decembrim) paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu (noziegums izdarīts no Vīksnas Svētā Kņaza Vladimira pareizticīgo dievnama un spriedumā apzīmēts kā Nr. 10) ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem un 6 mēnešiem un policijas kontroli uz 2 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu /pers. F/ galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 4 gadiem un 6 mēnešiem un policijas kontrole uz 2 gadiem un 6 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu /pers. F/ izciestā soda laikā ieskaitīts apcietinājumā pavadītais laiks no 2012.gada 9.oktobra līdz 2015.gada 21.janvārim. /pers. F/ soda izciešanas sākumu noteikts skaitīt no viņa aizturēšanas brīža.

[2.2] /pers. D/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 175.panta ceturtajā daļā (likuma redakcijā līdz 2012.gada 31.decembrim) paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā (noziegums izdarīts no Brodaižu Jāņa kristītāja pareizticīgo dievnama un spriedumā apzīmēts kā Nr. 3) un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem un 2 mēnešiem un policijas kontroli uz 2 gadiem.

/pers. D/ sodīts par Krimināllikuma 175.panta ceturtajā daļā (likuma redakcijā līdz 2012.gada 31.decembrim) paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu (noziegums izdarīts no Vīksnas Svētā Kņaza Vladimira pareizticīgo dievnama un spriedumā apzīmēts kā Nr. 10) ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem un 6 mēnešiem un policijas kontroli uz 2 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu /pers. D/ galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 3 gadiem un 7 mēnešiem un policijas kontrole uz 2 gadiem un 3 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu /pers. D/ izciestā soda laikā ieskaitīts apcietinājumā pavadītais laiks no 2012.gada 24.novembra līdz 2015.gada 24.februārim. Soda izciešanas sākumu /pers. D/ noteikts skaitīt no viņa aizturēšanas brīža.

[2.3] /pers. E/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 175.panta ceturtajā daļā (likuma redakcijā līdz 2012.gada 31.decembrim) paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā (noziegums izdarīts no Brodaižu Jāņa kristītāja pareizticīgo dievnama un spriedumā apzīmēts kā Nr. 3) un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem un 2 mēnešiem un policijas kontroli uz 2 gadiem.

/pers. E/ sodīts par Krimināllikuma 175.panta ceturtajā daļā (likuma redakcijā līdz 2012.gada 31.decembrim) paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu (noziegums izdarīts no Vīksnas Svētā Kņaza Vladimira pareizticīgo dievnama un spriedumā apzīmēts kā Nr. 10) ar brīvības atņemšanu uz 3 gadiem un 6 mēnešiem un policijas kontroli uz 2 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu /pers. E/ sods noteikts brīvības atņemšana uz 3 gadiem un 7 mēnešiem un policijas kontrole uz 2 gadiem un 3 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu /pers. E/ galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 3 gadiem un 7 mēnešiem un policijas kontrole uz 2 gadiem un 3 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu /pers. E/ izciestā soda laikā ieskaitīts apcietinājumā pavadītais laiks no 2012.gada 23.novembra līdz 2015.gada 23.februārim.

/pers. E/ soda izciešanas sākumu noteikts skaitīt no viņa aizturēšanas brīža.

[2.4] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 528.panta otro daļu /pers. G/ nosacītās notiesāšanas pārraudzību uzdots izpildīt Valsts probācijas dienesta Rīgas teritoriālajai struktūrvienībai.

[2.5] Notras vecticībnieku draudzes labā no /pers. F/ piedzīta kaitējuma kompensācija par mantisko zaudējumu Ls 7 000 jeb 9 960,10 *euro*. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 353.panta otro daļu cietušās Notras vecticībnieku draudzes pārstāvja /pers. I/ pieteikto kaitējuma kompensāciju daļā nolemts nenoteikt.

[2.6] Lietisko pierādījumu – ikonu „????????????? ?????” Ls 2 500 jeb 3 557,18 *euro* vērtībā, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktu, nolemts atdot īpašniekam – Notras vecticībnieku draudzei.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktu lietisko pierādījumu – transportlīdzekli, automašīnu *Ford Mondeo*, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, nolemts atdot tās īpašniecei /pers. R/.

[2.7] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367.panta pirmās daļas 1.punktu, 368.panta pirmo daļu no apsūdzētajiem /pers. F/, /pers. D/, /pers. E/, /pers. G/ valsts labā piedzīti procesuālie izdevumi, kas saistīti ar ceļa izdevumu apmaksu liecinošām personām, 32,69 *euro*.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta ceturto daļu /pers. D/ daļēji atbrīvots no procesuālo izdevumu samaksas par aizstāves I. Krampužas sniegto juridisko palīdzību apelācijas instances tiesā, valsts labā no /pers. D/ piedzīti procesuālie izdevumi 824,84 *euro*.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta ceturto daļu /pers. E/ daļēji atbrīvots no procesuālo izdevumu samaksas par aizstāvja V. Platpira

sniegto juridisko palīdzību apelācijas instances tiesā, valsts labā no /pers. E/ piedzīti procesuālie izdevumi 833,61 *euro*.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta ceturto daļu /pers. G/ daļēji atbrīvots no procesuālo izdevumu samaksas par aizstāves G. Makarovas sniegto juridisko palīdzību apelācijas instances tiesā un valsts labā no /pers. G/ piedzīti procesuālie izdevumi 878,82 *euro*.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 529.panta 2.punktam par procesuālo izdevumu piedziņu noteikts 30 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei no šī nolēmuma spēkā stāšanās dienas.

[2.8] Pārējā daļā Balvu rajona tiesas 2015.gada 8.janvāra spriedums atstāts negrozīts.

[3] Par apelācijas instances tiesas spriedumu kasācijas sūdzības iesnieguši apsūdzētie /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/.

[3.1] Apsūdzētais /pers. D/ kasācijas sūdzībā lūdz lietu izskatīt mutvārdu procesā, atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu un atzīt viņu par nevainīgu.

Kasācijas sūdzībā apsūdzētais /pers. D/ norāda, ka nepiekrīt apelācijas instances tiesas spriedumam, jo, izskatot lietu, tiesa nav ņēmusi vērā pierādījumus, kas norāda uz viņa nevainīgumu, proti, dokumentus no Daugavpils pilsētas domes, /pers. E/ un /pers. G/ sarunu audio ierakstu, protokolu par /pers. G/ liecību pārbaudi uz vietas. /pers. G/ viņu aprunāja un sniedza nepatiesas liecības.

[3.2] Apsūdzētais /pers. E/ lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu daļā par viņam noteikto sodu par diviem noziedzīgajiem nodarījumiem pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtās daļas, sodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai.

Kasācijas sūdzībā apsūdzētais /pers. E/ norāda, ka tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 574.panta 2.punktā paredzēto pārkāpumu, proti, tiesa nepareizi inkriminējusi zaudējumu lielā apmērā. /pers. E/ uzskata, ka cietušie nav pamatojuši zaudējumu apmēru.

Turpmāk apsūdzētais /pers. E/ kasācijas sūdzībā norāda, ka Latgales apgabaltiesa pieļāvusi arī Kriminālprocesa 127.panta otrās daļas, 18., 19.panta pārkāpumu, jo /pers. G/ liecībām piešķīrusi augstāku ticamību nekā citiem pierādījumiem, uzlikusi viņam pienākumu pierādīt savu nevainīgumu. Turklāt poligrāfa ekspertīzes slēdziens ir nepieļaujams pierādījums.

Apelācijas instances tiesa, nosakot viņam smagāku sodu par Krimināllikuma 175.panta ceturtā daļā noteiktajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, kā pamatojumu norādījusi cietušo viedokli. Apsūdzētā ieskatā, cietušo viedoklis nevar būt par pamatu bargāka soda noteikšanai, arī zaudējumu neatlīdzināšana nav sodu ietekmējošs apstāklis.

[3.3] Apsūdzētais /pers. F/ kasācijas sūdzībā lūdz krimināllietu izskatīt mutvārdu procesā, atcelt Latgales apgabaltiesas 2017.gada 19.decembra spriedumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

[3.3.1] Apsūdzētais /pers. F/ uzskata, ka apelācijas instances tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 123.-137.pantu, 527.pantu un pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 574.pantā paredzētos pārkāpumus.

Apelācijas instances tiesa nav ņēmusi vērā viņa alibi, notiesājošais spriedums pamatots ar pieņēmumiem, tiesa tikai uzskaitījusi pierādījumus, bet nav pamatojusi, kā tie pierāda viņa vainīgumu, vieniem pierādījumiem tiesa piešķīrusi augstāku ticamības pakāpi, citus pierādījumus vērtējusi daļēji vai vispār nav vērtējusi un pārkāpusi nevainīguma prezumpciju.

[3.3.2] Liecinieks/pers. V/ (/pers. V/) pirmstiesas procesā pratināts bez tulka un advokāta piedalīšanās, tiesā liecinieks nav nopratināts. Turklāt /pers. V/ sniedzis tādas liecības, lai pats izvairītos no atbildības.

[3.3.3] Tiesa nav pamatojusi, kā viņa, /pers. F/, vainīgumu pierāda liecinieka /pers. AA/ liecības pirmstiesas izmeklēšanā, atpazīšana veikta, pārkāpjot Kriminālprocesa likuma 175. – 177.pantu.

[3.3.4] Odoroloģiskā ekspertīze nav devusi kategorisku atzinumu, taču tā izmantota pierādīšanā.

[3.3.5] Apsūdzētais /pers. F/ analizē /pers. G/ liecības, poligrāfa ekspertīžu slēdzienus, ekspertes /pers. AB/ liecības, uzskatot slēdzienus un liecības par nepieļaujamiem pierādījumiem, liecinieka /pers. AC/, kas netika nopratināts tiesā, liecības, /pers. AD/, kuras liecības tiesas sēdē tiesa nav ņēmusi vērā, liecības, automašīnas apskates, kas veikta bez viņa klātbūtnes, protokolā fiksētās ziņas, komisijas daktiloskopiskās ekspertīzes atzinumus, komisijas bioloģiskās DNS ekspertīzes pieļāvuma formā izteikto atzinumu, liecinieku /pers. AE/, /pers. AF/, /pers. AG/, /pers. AH/, /pers. AI/, /pers. AJ/, /pers. AK/, /pers. AL/ liecības un uzskata, ka tiesa šos pierādījumus nav vērtējusi kritiski, pārkāpjot Kriminālprocesa likuma prasības. Savukārt apsūdzētais /pers. G/ sniedzis nepatiesas liecības.

[3.3.6] Pirmstiesas procesā policijas darbinieki nelikumīgi veica automašīnas kratīšanu, nelikumīgi viņu aizturēja, uzlika rokudzelžus, piekāva, aizturot neizskaidroja tiesības, nepieaicināja tulku, advokātu, nopratināja valodā, kuru viņš nesaprata.

[3.3.7] Nosakot nozagto priekšmetu vērtību, tika pārkāptas Arhitektūras pieminekļu likuma prasības un Latvijas Kultūras ministrijas norādījumi par priekšmetu vērtību, netika veikta ekspertīze priekšmetu patiesās vērtības noteikšanai.

[3.3.8] Balvu rajona tiesa kā pirmās instances tiesa izskatīja tai nepiekritīgu lietu. Neraugoties uz to, ka lieta ir sarežģīta, krimināllietu iztiesāja viens tiesnesis, nevis trīs tiesnešu kolēģija.

[3.3.9] Lietā atrodas Lietuvas Republikas tiesas notiesājošs spriedums, taču Latvijas tiesas to nav ņēmušas vērā, nav noteikušas galīgo sodu, tāpēc viņš tiek divas reizes sodīts.

[4] Par apsūdzēto iesniegtajām kasācijas sūdzībām paskaidrojumus iesniedzis cietušās Kuļņevas sāpju dievmātes pareizticīgo draudzes pārstāvis /pers. AO/, kurš paskaidrojumos norāda, ka apelācijas sūdzības neatzīst un lūdz tās noraidīt.

[5] Iebildumus par iesniegtajām kasācijas sūdzībām iesniedzis cietušā pārstāvis /pers. AP/, kuros norāda, ka apsūdzēto kasācijas sūdzības ir noraidāmas, jo krimināllietas izskatīšanas laikā netika pieļauti kasācijas sūdzībās norādītie Krimināllikuma pārkāpumi un Kriminālprocesa likuma būtiski pārkāpumi, atziņas par it kā Krimināllikuma un Kriminālprocesa likuma normu pārkāpumiem ir kļūdainas.

Motīvu daļa

[7] Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesas spriedums atstājams negrozīts, bet iesniegtās kasācijas sūdzības noraidāmas.

[8] Kasācijas instances tiesa nesaskata Kriminālprocesa likuma 583.panta otrajā daļā paredzēto pamatu lietas izskatīšanai mutvārdu procesā.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 583.panta otrajai daļai lietas izskatīšanu rakstveida procesā nosaka, ja iespējams pieņemt lēmumu pēc lietā esošajiem materiāliem. Lietas izskatīšanu tiesas sēdē nosaka, ja nepieciešami papildu paskaidrojumi no personām, kurām ir tiesības piedalīties procesā, vai, pēc Augstākās tiesas ieskata, attiecīgajai lietai var būt īpaša nozīme likuma normu interpretēšanā.

Augstākā tiesa uzskata, ka konkrētajā lietā ir iespējams pieņemt lēmumu pēc lietā esošajiem materiāliem, jo papildu paskaidrojumi no personām, kurām ir tiesības piedalīties procesā, nav nepieciešami un konkrētajai lietai nav īpašas nozīmes likuma normu interpretēšanā.

[9] Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 23.pantam krimināllietās tiesu spriež tiesa, tiesas sēdēs izskatot un izlemjot pret personu celto apsūdzību pamatotību, attaisnojot nevainīgas personas vai arī atzīstot personas par vainīgām noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un nosakot valsts institūcijām un personām obligāti izpildāmu krimināltiesisko attiecību noregulējumu, kas, ja nepieciešams, realizējams piespiedu kārtā.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569.panta pirmajai un trešajai pārsūdzēšana kasācijas kārtībā ir rakstveida kasācijas protesta vai sūdzības iesniegšana Augstākajā tiesā par tādu apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, kurš vēl nav stājies spēkā, nolūkā panākt tā atcelšanu pilnībā vai kādā tā daļā vai arī tā grozīšanu juridisku iemeslu dēļ. Kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Krimināllietu pēc būtības iztiesā, proti, noskaidro faktiskos apstākļus, pārbauda un novērtē pierādījumus, pirmās instances tiesa un gadījumos, ja tiek iesniegta apelācijas sūdzība vai protests, arī apelācijas instances tiesa.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 442.panta pirmajai daļai, 443.panta pirmajai daļai krimināllietu kā pirmās instances tiesa izskata rajona (pilsētas) tiesa, kuras darbības rajonā izdarīts noziedzīgs nodarījums.

Kriminālprocesa likuma 445.panta pirmās daļas 1.punkts un trešā daļa noteic, ka tiesa līdz tiesas izmeklēšanas sākumam var ierosināt tai piekritīgu krimināllietu nodot citai tiesai, ja, nododot krimināllietu, var panākt tās ātrāku izskatīšanu un šo jautājumu izlemj vienu līmeni augstākas tiesas priekšsēdētājs.

Ar Rēzeknes prokuratūras prokurora 2013.gada 28.decembra lēmumu krimināllieta nodota izskatīšanai Rēzeknes tiesai.

Ar Rēzeknes tiesas tiesneša 2014.gada 10.janvāra lēmumu krimināllieta nosūtīta Latgales apgabaltiesas priekšsēdētājam jautājuma izlemšanai par lietas nodošanu citai tiesai.

Ar Latgales apgabaltiesas priekšsēdētāja 2014.gada 13.janvāra lēmumu, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 445.panta pirmās daļas 1.punktu, trešo daļu krimināllieta nodota Balvu rajona tiesai.

Senāts atzīst, ka krimināllieta Balvu rajona tiesai nodota tiesiski un pamatoti.

Kriminālprocesa likuma 447.panta pirmā un trešā daļa noteic, ka pirmās instances tiesā krimināllietu iztiesā tiesnesis vienpersoniski. Ja lieta ir sevišķi sarežģīta, pirmās instances tiesas priekšsēdētājs var noteikt krimināllietas koleģiālu iztiesāšanu. Šādā gadījumā krimināllieta iztiesājama triju pirmās instances tiesas tiesnešu sastāvā.

No likuma izriet, ka lietas koleģiālu iztiesāšanu pirmās instances tiesā var noteikt tiesas priekšsēdētājs, nevis kāds no lietā iesaistītajiem dalībniekiem.

[10] Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzības bija iesnieguši apsūdzētais /pers. F/, apsūdzētais /pers. D/ un viņa aizstāve, cietušā pārstāvis /pers. I/, bet Rēzeknes prokuratūras prokurors bija iesniedzis apelācijas protestu.

Apsūdzētais /pers. F/, apsūdzētais /pers. D/ un viņa aizstāve pārsūdzējuši pirmās instances tiesas spriedumu pilnā apjomā, uzskatot, ka apsūdzētie nav vainojami inkriminētajos noziedzīgajos nodarījumos. Cietušā pārstāvis /pers. I/ uzskatīja, ka apsūdzētajiem /pers. F/, /pers. D/ un /pers. E/ piespriesti nesamērīgi mīksti sodi, savukārt prokurors uzskatīja, ka pirmās instances tiesas spriedums ir nepamatots daļā par apsūdzētajiem noteiktā pamatsoda apmēru pēc Krimināllikuma 175.panta ceturtajā daļā paredzētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem un galīgo sodu, kam jābūt bargākiem.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 465.panta pirmās daļas 2.punktam krimināllieta apelācijas instances tiesā iztiesāta apsūdzētā /pers. F/ prombūtnē.

Kriminālprocesa likuma 124.panta piektā daļa noteic pierādīšanas standartu – pierādīšanas priekšmetā ietilpstošie apstākļi uzskatāmi par pierādītiem, ja pierādīšanas gaitā izslēgtas jebkādas saprātīgas šaubas par to esamību vai neesamību.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 562.panta pirmajai un trešajai daļai tiesas izmeklēšana un tiesas debates apelācijas instances tiesā notiek sūdzībā vai protestā izteikto prasību apjomā un ietvaros, kurus nedrīkst pārsniegt, izņemot gadījumus, kad apelācijas instances tiesai rodas šaubas par pirmās instances tiesas konstatēto apsūdzētā, dalībnieku vai līdzdalībnieku vainu vai atbildību pastiprinošiem apstākļiem. Smagāka soda noteikšana apsūdzētajam pieļaujama tad, kad šā iemesla dēļ iesniegts prokurora protests vai cietušā sūdzība, kā arī tad, ja pēc prokurora protesta vai cietušā sūdzības apsūdzība grozīta uz smagāku.

Vispārējās prasības tiesas nolēmumam izvirzītas Kriminālprocesa likuma 511., 512.pantā, proti, nolēmumam jābūt tiesiskam un pamatotam, taisot nolēmumu, tiesa pamatojas uz materiālo un procesuālo tiesību normām un nolēmumu pamato ar pierādījumiem, kuri pārbaudīti tiesas sēdē, un rakstveida pierādījumiem un dokumentiem, kuri norādīti lēmumā par krimināllietas nodošanu tiesai, vai ar pierādījumiem, kurus saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 125.panta noteikumiem nav nepieciešams pārbaudīt.

Apelācijas instances tiesas nolēmuma satura prasības konkretizētas Kriminālprocesa likuma 564.pantā.

No apelācijas instances tiesas tiesas sēžu protokoliem, sprieduma redzams, ka apelācijas instances tiesa rūpīgi pārbaudījusi lietā iegūtos pierādījumus, izlēmusi pieteiktos lūgumus, savus atzinumus pamatojusi ar pārbaudītajiem un novērtētajiem pierādījumiem par katru inkriminēto noziedzīgo nodarījumu un katra apsūdzētā vainīgumu, nodarījumu juridisko kvalifikāciju. Pierādīšanā tiesa izmantojusi pirmās instances tiesā pārbaudītos pierādījumus, tostarp nolasītās liecības, kas sniegtas pirmstiesas procesā, kā arī apelācijas instances tiesā iesniegtos pierādījumus. Apelācijas instances tiesai nav radušās saprātīgas šaubas par katra apsūdzētā vainīgumu un nodarījumu juridisko kvalifikāciju. Apelācijas instances tiesa sniegusi atbildes uz apelācijas sūdzību un protesta motīviem, pamatojot tās ar likumu un atbilstoši Kriminālprocesa likuma prasībām pārbaudītajiem un novērtētajiem pierādījumiem, tostarp pierādījumiem, kuru ticamību un pieļaujamību kasācijas sūdzībās apšauba apsūdzētie /pers. F/, /pers. D/ un /pers. E/. Turklāt apsūdzētā /pers. G/ liecības, tiesā nolasītās pirmstiesas procesā sniegtās liecinieku liecības nav vienīgie un izšķirošie pierādījumi apsūdzēto vainīguma pierādīšanā.

Senāts atzīst, ka kasācijas sūdzībās apsūdzētie /pers. F/, /pers. D/, /pers. E/ izteikuši subjektīvo viedokli par apsūdzību, pierādījumiem, to vērtējumu, turklāt apsūdzētais /pers. E/ apelācijas kārtībā nebija pārsūdzējis pirmās instances tiesas notiesājošo spriedumu. Apsūdzēto /pers. F/ un /pers. D/ kasācijas sūdzībās būtībā atkārtoti apelācijas sūdzības motīvi, kas izvērtēti apelācijas instances tiesā.

Pretēji kasācijas sūdzībās paustajam apelācijas instances tiesa ir rūpīgi pārbaudījusi apsūdzēto /pers. D/ un /pers. F/ versijas par viņu nepiedalīšanos noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, alibi, liecinieka /pers. V/ (/pers. V/) ieinteresētību sniegt nepatiesas liecības un ar konkrētiem pierādījumiem noraidījusi šīs versijas.

Apelācijas instances tiesa atbilstoši Kriminālprocesa likuma 130.panta trešajai daļai par ierobežoti pieļaujamiem pierādījumiem atzinusi poligrāfa ekspertīzes, kuras veikusi eksperte /pers. AB/, vienlaicīgi atzīstot, ka pieļautie procesuālie pārkāpumi ir nebūtiski, tie neietekmēja iegūto ziņu patiesumu, to ticamību apstiprina citas procesā iegūtās ziņas.

Apelācijas instances tiesa par patiesām atzina apsūdzētā /pers. G/ liecības pirmstiesas procesā un iztiesāšanā, konstatējot, ka viņam nav pamata apmelot līdzapsūdzētos /pers. F/, /pers. D/, /pers. E/ un viņa liecības apstiprina citi konkrēti spriedumā norādītie pierādījumi.

Apelācijas instances tiesa izvērtējusi apsūdzētā /pers. F/ paziņojumu par viņa tiesību aizskārumu aizturēšanas procesā un aizturētā statusā, kā arī automašīnas apskatē.

[11] Apsūdzētais /pers. F/ acīmredzami kļūdaini nosaucis normatīvos aktus, kas ņemami vērā, nosakot nozagto priekšmetu vērtību.

Atbilstoši likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 20.pantam atbildība par Krimināllikumā paredzēto noziegumu, kas izdarīts lielā apmērā, iestājas, ja nozieguma priekšmeta kopējā vērtība nodarījuma izdarīšanas brīdī nav bijusi mazāka par piecdesmit tai laikā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu kopsummu. Priekšmetu vērtība nosakāma atbilstoši tirgus cenām nodarījuma izdarīšanas laikā.

Atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumiem Nr.1096 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" minimālā mēnešalga 2012.gadā bija 200 lati jeb 284, 57 *euro*.

Apelācijas instances tiesa, nosakot nozagto priekšmetu vērtību, ir ņēmusi vērā cietušo pārstāvju liecības, 2013.gada 22.janvāra mākslas un antikvāro priekšmetu ekspertīzes atzinumu, uzsverot, ka nolaupītās ikonas darinātas 19.gadsimtā un 20.gadsimta sākumā, 20.gadsimta 70. – 80.gados lūgšanu namos tikušas ieviestas inventarizācijas lietas, pieaicinot ekspertus, un draudžu mācītāji zinājuši priekšmetu vērtības, turklāt viena no nozagtajām ikonām bijusi izlikta pārdošanā Londonas izsoļu namā.

[12] Nosakot apsūdzētajiem /pers. F/, /pers. D/, /pers. E/ sodu par katru noziedzīgo nodarījumu un galīgo sodu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, apelācijas instances tiesa ir ņēmusi vērā soda mērķi, soda noteikšanas vispārīgos principus, atbildību ietekmējošos apstākļus, tiesu prakses atziņas, 2012.gada 13.decembra likuma „Grozījumi Krimināllikumā" pārejas noteikumus. Turklāt apelācijas instances tiesa pēc savas iniciatīvas izvērtējusi tiesību uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā ievērošanu un pamatoti atzinusi, ka nav pārkāptas apsūdzēto tiesības uz kriminālprocesa pabeigšanu saprātīgā termiņā.

Pēc lietā esošajiem procesuālajiem dokumentiem nav pamata atzīt Kriminālprocesa likuma 25.pantā paredzēto dubultās sodīšanas nepieļaujamības pamatprincipa pārkāpumu.

[13] Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā atzīts, ka tas, cik detalizēti tiesas nolēmumā jābūt norādītiem tā motīviem, ir atkarīgs no konkrētā nolēmuma, rakstura un lietas apstākļiem, kas katrā individuālā gadījumā vērtējami atsevišķi (Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1994.gada 9.decembra sprieduma lietā „Ruiz Torija v. Spain", iesnieguma Nr.18390/91, 29.punkts). Turklāt pienākums norādīt nolēmuma motīvus nav saprotams kā visaptveroša prasība sniegt detalizētu atbildi uz katru argumentu (Eiropas Cilvēktiesību tiesas Lielās palātas 1999.gada 21.janvāra sprieduma lietā „Garcia Ruiz v. Spain", iesniegums Nr.30544/96, 26.punkts).

Kasācijas instances tiesa atzīst, ka apelācijas instances tiesa ir izskatījusi un izvērtējusi juridiski nozīmīgus apstākļus, kas norādīti apelācijas sūdzībās un protestā un kas ietilpst pierādīšanas priekšmetā. Apelācijas instances tiesas spriedums atbilst Kriminālprocesa likuma 511., 512., 564.panta prasībām.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 585., 587.pantu, Augstākā tiesa

nolēma:

atstāt negrozītu Latgales apgabaltiesas 2017.gada 19.decembra spriedumu, bet apsūdzēto /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/ (/pers. F/) kasācijas sūdzības noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

P.Dzalbe A.Freibergs A.Nusberga